Arefe günü ile ilgili meseleler ve hükümleri

﴿ مسائل وأحكام تتعلق بيوم عرفة ﴾

[Türkçe — Turkish — تركي]

Bir Grup Âlim

Terceme : Muhammed Şahin

Tetkik : Ali Rıza Şahin

2010 - 1431

islamhouse.com

﴿ مسائل وأحكام تتعلق بيوم عرفة ﴾

« باللغة التركية »

جماعة من العلماء

ترجمة: محمد مسلم شاهين

مراجعة: علي رضا شاهين

2010 - 1431

islamhouse.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Soru:

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in:

"Hac, Arafat'tır."

Hadisinin anlamı nedir?

Cevap:

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in:

((الْحَجُّ عَرَفَةُ.))

"Hac, Arafat'tır."

Hadisinin anlamı; hac sırasında Arafat'ta mutlaka durulması gerekir, demektir. Kim Arafat'ta durmazsa, haccı kaçırmış olur.

Yoksa "Hac, Arafat'tır"ın anlamı; Arafat'ta duran kimseye haccın amellerinden başka bir şey gerekmez, anlamında değildir. Çünkü insan, Arafat'ta durursa (vakfe yaparsa), bunun dışında onun üzerinde, Müzdelife'de gecelemek, İfâda (Ziyâret/farz) tavafını yerine getirmek, Safâ ve Merve arasında sa'y yapmak, cemrelere taş atmak ve Minâ'da gecelemek gibi, haccın diğer amelleri kalır.

Buna göre "Hac, Arafat'tır"ın anlamı; hacda mutlaka Arafat'ta durulması (vakfe yapılması) gerekir, demektir. Arafat'ta durmayanın, haccı yoktur (kabul olunmaz).

Bunun içindir ki ilim ehli şöyle demişlerdir:

"Arafat'ta durmayı (vakfeyi) kaçıran kimse, haccı kaçırmış olur."[1]

Soru:

Tavafa veya Arafat'a giderken kendisinden gaz çıkan (yellenen) hacı ne yapmalıdır?

Cevap:

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Birincisi:

İslâm âlimlerinin çoğunluğu, tavafın, abdest olmadan geçerli olmayacağı görüşüne varmışlardır.

[1] Muhammed b. Salih el-Useymîn; "Mecmû'u Fetâvâ İbn-i Useymîn"; c: 23, s: 24

Bir kimse, tavafa giderken abdesti bozulursa, gidip abdest alır, sonra da tavafına başlar. Şüphe yok ki bu şekilde yapmak, daha evlâ ve daha ihtiyatlı olan davranıştır.

İkincisi:

Arafat vakfesine gelince, bunun için abdestli olmak şart değildir. Hacının, abdestsiz olarak Arafat vakfesini yerine getirmesinde bir sakınca yoktur. Namaz kılmak istemesi müstesnâ, vakfe için abdest alması da gerekmez. Nitekim İslâm âlimleri, âdetli kadının ve cünüp kimsenin Arafat vakfesini yerine getirmelerinin sahih olduğunda ittifak etmişlerdir.

İmam Nevevî -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"İbn-i Münzir şöyle demiştir: Erkeklerden abdestsiz olan ile kadınlardan cünüp ve âdetli olanın vakfesinin sahih olduğunda âlimler ittifak etmişlerdir."[1]

Bununla birlikte bir kimsenin büyük ve küçük hadesten temizlenmiş olması (cünüp ise boy abdesti, abdestsiz ise abdest alması) müstehaptır. Çünkü bu kimse, Arafat'ta Allah Teâlâ'yı zikredecektir. Allah Teâlâ'yı abdestli olarak zikretmek ise, müstehaptır."[2]

Allah Teâlâ en iyi bilendir.

Soru:

Sünnet orucunu, Ramazan'dan kalan kaza orucumun yerine tutabilir miyim?

Aynı şekilde Âşûrâ günü orucu gibi nâfile orucunu, Ramazan'dan kalan kaza orucumun yerine tutabilir miyim?

Cevap:

Hamd, yalnızca Allah'adır.

Bu mesele, ilim ehli tarafından, ibâdetlerde teşrik meselesi yani ibâdetlerin birbirine girişi olarak bilinir. Bu meselenin birçok şekli vardır. Bunlardan birisi de yukarıdaki soruda zikredilen şekildedir. O da, farz ve müstehap olan ibâdetin, bir niyetle yapılmasıdır. Dolayısıyla bir kimse, müstehap olan ibâdete niyet ederse, farz olan ibâdetin yerine geçmez. Buna göre her kimse, Âşûrâ orucuna niyet ederse, Ramazan'dan kalan kaza orucunun yerine geçmez. Her kim de, Ramazan'dan kalan kaza orucuna Âşûrâ günü niyet ederse, kaza orucu geçerli olur. Bazı ilim ehli, bu kimsenin Âşûrâ orucunun sevabına da nâil olması ümit edilir, demiştir.

er-Ramlî -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Bir kimse, Ramazan'dan kalan kaza orucunu veya adak (nezir) orucunu veyahut da başka bir orucu Şevvâl ayında veya Âşûrâ gününde tutarsa, nâfile orucunun sevabını elde eder. Nitekim babam -Allah Teâlâ ona rahmet etsin-, el-Bârizî, el-Asfûnî, en-Nâşirî ve fakîh

[1] el-Mecmû'; c: 8, s: 140

[2] Keşşâfu'l-Kınâ'; c: 2, s: 494

Ali el-Hadramî gibi âlimlere uyarak böyle fetvâ vermiştir. Fakat bu kimse, istenen ve arzulan tam sevabı elde edemez. Özellikle de Ramazan'dan kaza borcu kalan kimse, Şevvâl ayında tutarsa, (altı günlük Şevvâl orucunun sevabını) tam olarak elde edemez."[1]

Değerli âlim Muhammed b. Salih el-Useymîn -Allah ona rahmet etsin- de bu konuda şöyle demiştir:

"Her kim, Ramazan'dan kalan kaza orucu olduğu halde Arefe günü veya Âşûrâ günü oruç tutarsa, orucu sahihtir. Fakat bu günde kaza orucuna niyet ederse, iki sevabı birden elde eder: Ramazan'dan kalan kaza orucunun sevabı ve birlikte Arefe günü veya Âşûrâ günü orucunun sevabı.Bu, Ramazan orucuyla bağlantılı olmayan umumî nâfile oruç hakkındaki hükümdür. Altı günlük Şevvâl orucuna gelince, bu oruç Ramazan orucu ile bağlantılıdır ve Ramazan'dan kaza orucu kalan kimsenin, kaza orucunu tutmadan önce altı günlük Şevvâl orucunu tutarsa, bu altı günlük orucun sevabını elde edemez.

Çünkü Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((مَنْ صَامَ رَمَضَانَ ثُمَّ أَتْبَعَهُ بِسِتٍّ مِنْ شَوَّالٍ فَكَأَنَّمَا صَامَ الدَّهْرَ.))

[رواه أبو داود]

"Her kim, Ramazan orucunu(n tamamını) **tuttuktan sonra Şevvâl'den de altı gün oruç tutarsa, sanki senenin tamamında oruç tutmuş gibi olur."**[2]

Bilindiği gibi,üzerinde Ramazan ayından kaza orucu kalan kimse, kaza orucunu tutmadıkça Ramazan ayının tamamını tutmuş sayılmaz."[3]

İnsanın, ilk önce üzerindeki kaza orucunu tutması etmesi gerekir. Bu, nâfile oruç tutmaktan daha evlâdır. Fakat vakit dar olur ve kaza orucunun tamamını tuttuğu zaman, Âşûrâ veya Arefe günü gibi fazîletli bir günün orucunu kaçırmaktan endişe ederse, bu takdirde kaza orucuna niyet etmekle başlamalıdır.Bu kimsenin, Âşûrâ veya Arefe günü orucunun sevabını elde etmesi ümit edilir. Çünkü Allah Teâlâ'nın lütuf ve ihsanı geniştir."

Allah Teâlâ en iyi bilendir.

---

[1] Nihâyetu'l-Muhtac; c: 3, s: 208. Muğni'l-Muhtac; c: 2, s: 184. Havâşî Tuhfetu'l-Muhtac; c: 3, s: 457

[2] Ebu Dâvud

[3] İbn-i Useymîn; Oruç ile İlgili Fetvâlar, s: 438